

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Rozsah sociálního vyloučení v Libereckém kraji

Adam Duffek, Petr Lang, Zuzana Kopecká

červenec 2020

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Agentura
pro sociální začleňování

Agentura pro sociální začleňování je jedním z odborů Ministerstva pro místní rozvoj České republiky. Agentura funguje od roku 2008 a je nástrojem na podporu obcím, které řeší problematiku sociálního vyloučení:

- **pomáhá** obcím a městům při mapování a detailním poznávání problémů sociálně vyloučených lokalit a jejich obyvatel, při přípravě a nastavování dlouhodobějších procesů pro jejich řešení a při získávání financí na tyto postupy,
- **propojuje** přitom místní subjekty (města a obce a jejich úřady, ale také neziskové organizace, školy a školská zařízení, Úřad práce, zaměstnavatele, policii a veřejnost), aby při sociálním začleňování spolupracovaly,
- **spolupracuje** s ministerstvy, přenáší informace z komunální úrovně směrem ke státní správě, podílí se na formování státní politiky sociálního začleňování a její koordinaci.

Kontaktní údaje:

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Odbor pro sociální začleňování (Agentura)

Staroměstské náměstí 6, 110 15 Praha 1

www.mmr.cz

www.socialni-zaclenovani.cz

Zpracovatelé:

Adam Duffek, oddělení výzkumů a evaluací (adam.duffek@mmr.cz)

Petr Lang, oddělení výzkumů a evaluací (petr.lang@mmr.cz)

Zuzana Kopecká, oddělení výzkumů a evaluací (zuzana.kopecka@mmr.cz)

Obsah

Seznam map	3
Seznam tabulek	3
Seznam zkratk	4
1 Úvod	5
2 Dimenze sociálního vyloučení a jeho indikátory	5
3 Měření sociálního vyloučení – indikátory a index	6
4 Souhrnné výsledky	8
4.1 Celkový rozsah sociálního vyloučení v Libereckém kraji	8
4.2 Rozsah sociálního vyloučení v obvodech obcí s rozšířenou působností a na území místních akčních skupin	11
5 Dílčí dimenze indexu sociálního vyloučení v Libereckém kraji	14
5.1 Osoby v exekuci	14
5.2 Příspěvky na bydlení	17
5.3 Příspěvky na živobytí	20
5.4 Uchazeči o zaměstnání v evidenci déle než 6 měsíců	23
5.5 Předčasné odchody ze vzdělávání	26
6 Shrnutí a závěr	29
7 Přílohy	31
8 Bibliografie	36

Seznam map

Mapa 1 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018.....	9
Mapa 2 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v obcích Libereckého kraje.....	9
Mapa 3 – Obce Libereckého kraje v dimenzi „osoby v exekuci“ pro r. 2018.....	14
Mapa 4 – Obce Libereckého kraje v dimenzi „PnB“ pro r. 2018.....	17
Mapa 5 – Obce Libereckého kraje v dimenzi „PnŽ“ pro r. 2018.....	20
Mapa 6 – Obce Libereckého kraje v dimenzi „UoZ evidování déle než 6 měsíců“ pro r. 2018.....	23
Mapa 7 – Obce Libereckého kraje v dimenzi „předčasné odchody“ pro r. 2018.....	26
Mapa 8 – Dimenze „osoby v exekuci“ – podíl osob v exekuci v obcích (k 31. 12. 2017).....	31
Mapa 9 – Dimenze „osoby v exekuci“ – podíly a abs. počty v SO ORP (k 31. 12. 2017).....	31
Mapa 10 – Dimenze „PnB“ . podíl příjemců v obcích (průměrný měsíc r. 2018).....	32
Mapa 11 – Dimenze „PnB“ – podíly a abs. počty v SO ORP (průměrný měsíc r. 2018).....	32
Mapa 12 – Dimenze „PnŽ“ – podíl příjemců v obcích (průměrný měsíc r. 2018).....	33
Mapa 13 – Dimenze „PnŽ“ – podíly a abs. počty v SO ORP (průměrný měsíc r. 2018).....	33
Mapa 14 – Dimenze „UoZ 6+ měsíců“ – podíl příjemců v obcích (průměrný měsíc 2018)....	34
Mapa 15 – Dimenze „UoZ 6+ měsíců“ – podíly a abs. počty v SO ORP (prosinec 2018).....	34
Mapa 16 – Dimenze „předčasné odchody“ – podíly a abs. počty v SO ORP (školní r. 2017/18).....	35

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Prahové hodnoty pro jednotlivé indikátory a jejich tři perspektivy (r. 2018).....	7
Tabulka 2 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018.....	8
Tabulka 3 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v krajích – počty obcí.....	10
Tabulka 4 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v krajích – podíly obcí.....	10
Tabulka 5 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v Libereckém kraji – počty obcí.....	11
Tabulka 6 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v Libereckém kraji – podíly obcí.....	12
Tabulka 7 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v MAS Libereckého kraje – počty obcí..	13
Tabulka 8 – Počty obcí v dimenzi „osoby v exekuci“ pro r. 2018.....	14
Tabulka 9 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „osoby v exekuci“ na úrovni SO ORP.....	15
Tabulka 10 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „osoby v exekuci“ na úrovni MAS.....	16
Tabulka 11 – Počty obcí v dimenzi „PnB“ pro r. 2018.....	17
Tabulka 12 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „PnB“ na úrovni SO ORP.....	18
Tabulka 13 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „PnB“ na úrovni MAS.....	19
Tabulka 14 – Počty obcí v dimenzi „PnŽ“ pro r. 2018.....	20
Tabulka 15 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „PnŽ“ na úrovni SO ORP.....	21
Tabulka 16 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „PnŽ“ na úrovni MAS.....	22
Tabulka 17 – Počty obcí v dimenzi „UoZ evidování déle než 6 měsíců“ pro r. 2018.....	23
Tabulka 18 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „UoZ evidování déle než 6 měsíců“ na úrovni SO ORP.....	24
Tabulka 19 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „UoZ evidování déle než 6 měsíců“ na úrovni MAS.....	25
Tabulka 20 – Počty obcí v dimenzi „předčasné odchody“ pro r. 2018.....	26
Tabulka 21 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „předčasné odchody“ na úrovni SO ORP..	27
Tabulka 22 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „předčasné odchody“ na úrovni MAS.....	28

Seznam zkratek

ČR: Česká republika
JHC: Jihočeský kraj
JHM: Jihomoravský kraj
KHK: Královéhradecký kraj
KVK: Karlovarský kraj
LBK: Liberecký kraj
MAS: místní akční skupina(-y)
MSK: Moravskoslezský kraj
N: počet (*count*)
OLK: Olomoucký kraj
ORP: obec (obce) s rozšířenou působností
PAK: Pardubický kraj
PHA: Hlavní město Praha
PLK: Plzeňský kraj
PnB: příspěvky na bydlení
PnŽ: příspěvky na živobytí
SO ORP: správní obvod(-y) obce (obcí) s rozšířenou působností
SVL: sociálně vyloučená(-é) lokalita(-y)
STC: Středočeský kraj
ULK: Ústecký kraj
UoZ: uchazeči o zaměstnání
UoZ 6+: uchazeči o zaměstnání evidovaní déle než 6 měsíců
VYS: Kraj Vysočina
ZLK: Zlínský kraj
ZŠ: základní škola(-y)
% podíl: procentuální podíl

1 Úvod

Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016–2020 označuje sociální vyloučení jako jeden z „klíčových sociálních problémů naší společnosti“ (Úřad vlády ČR, 2016, s. 5) a jeho koncepční řešení v souvislosti s regionálními disparitami vnímá jako „jeden ze zásadních úkolů sociální politiky České republiky“ (Úřad vlády ČR, 2016, s. 6). Agentura pro sociální začleňování proto připravila novou *Metodiku pro posouzení rozsahu sociálního vyloučení v území*. (Lang & Matoušek, 2020) Cílem metodiky je umožnit popis a srovnání obcí a jiných územních jednotek na základě souboru indikátorů, které zachycují různé dimenze sociálního vyloučení. Oproti dosavadnímu mapování sociálně vyloučených lokalit umožňuje administrativní charakter využívaných dat každoroční aktualizaci výstupů ve formě aktuálních informací o stavu sociálního vyloučení v ČR a také srovnání jeho vývoje v čase. Podrobný popis a následná analýza rozsahu a vývoje sociálního vyloučení je nutnou podmínkou pro realizaci „informovaných politik“ (evidence-based policy) v oblasti sociálního začleňování jednak na národní úrovni a jednak na lokální úrovni, které specificky reagují na konkrétní místní situace a jejich podmíněnosti.

Předkládaná zpráva je praktickou aplikací *Metodiky pro posouzení rozsahu sociálního vyloučení v území se zácílením na Liberecký kraj*. Přináší deskriptivní i analytické informace o rozsahu sociálního vyloučení na několika územních úrovních: obcích, SO ORP, místních akčních skupinách apod. Zpráva vychází z posledních aktuálních dat, jimiž jsou data za **rok 2018** (v případě osob v exekuci k 31. 12. 2017).

Samotná metodika stejně jako tato zpráva (včetně zpráv pro další kraje) vznikly v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“ (CZ.03.2.63/0.0/15-030/0000605) realizovaného Odborem pro sociální začleňování Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

2 Dimenze sociálního vyloučení a jeho indikátory

Sociální vyloučení se jako stav projevuje vytěsněním jednotlivců či celých skupin na okraj společnosti, kdy je jim omezován nebo zamezen přístup ke zdrojům, které jsou jinak ostatním členům společnosti dostupné. (Růžička & Toušek, 2014, s. 121) Stav, resp. rozsah sociálního vyloučení je sledován prostřednictvím indikátorů pokrývajících **dimenze chudoby, vyloučení z bydlení, vyloučení z oficiálního trhu práce, vyloučení ze vzdělávání a dimenzi zadluženosti**. (Lang & Matoušek, 2020) Sada zvolených indikátorů, která je pevně zakotvena i v národní soustavě indikátorů pro vyhodnocování pokroku v oblasti potlačování chudoby a sociálního vyloučení (srov. Sirovátka et al., 2013), je validní a robustní, tzn., že kombinace indikátorů je vzájemně konzistentní a pokrývá zásadní aspekty konceptu sociálního vyloučení. Seznam indikátorů (včetně uvedení zdroje dat a jejich popisu) je následující:

1) Příjemci příspěvku na živobytí (zdroj dat: MPSV)

- Příjemcem příspěvku na živobytí (PnŽ) se může stát domácnost, jíž zůstává na život méně než částka živobytí (součet životního minima členů domácnosti), která vyčerpala jiné možnosti pro zvýšení příjmů a prokazuje snahu o zvýšení příjmu vlastní prací. (Trlifajová et al., 2018, s. 2)

2) Příjemci příspěvku na bydlení (zdroj dat: MPSV)

- Příjemcem příspěvku na bydlení (PnB) se může stát domácnost, která vydává víc než 30 % (v Praze 35 %) příjmu na pokrytí nákladů na bydlení.

3) Osoby v exekuci (zdroj dat: Exekutorská komora ČR)

- Osoba, proti níž je vedeno jedno či více exekučních řízení.
- 4) Dlouhodobě nezaměstnané osoby** (zdroj dat: Úřad práce ČR)
- Osoba potenciálně ekonomicky aktivní je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání (UoZ) Úřadu práce déle než 6 měsíců.
- 5) Předčasné odchody ze systému základního vzdělávání – běžné třídy** (zdroj dat: MŠMT)
- Osoba (žák) ukončuje povinnou školní docházku v systému základního vzdělávání v 7. nebo 8. ročníku, a to v důsledku jednoho nebo dvou propadnutí. Indikátor se vztahuje pouze k běžným třídám, tzn., že nejsou zahrnuty osoby (žáci) předčasně ukončující povinnou školní docházku ve speciálních třídách. Speciální třídy byly z indikátoru předčasných odchodů vyřazeny, protože zařazení žáků do těchto tříd je podmíněno celou řadou důvodů, které nezbytně nesouvisejí se sociálním znevýhodněním. Především jde o důvody spojené se zdravotními handicapy žáků.

3 Měření sociálního vyloučení – indikátory a index

Jednotlivé indikátory jsou vyhodnocovány zvlášť, přičemž základní úroveň (jednotku) analýzy představují obce. V souladu s *Metodikou identifikace lokalit rezidenční segregace* (Sýkora et al., 2015, s. 11) je každý z indikátorů nahlížen ze tří odlišných, avšak doplňujících se úhlů pohledu územní koncentrace: (1) **absolutní počet**, (2) **relativní podíl** a (3) **lokalizační kvocient**. Perspektiva absolutních počtů vyjadřuje velikost potenciální cílové skupiny pro místní politiky sociálního začleňování; perspektiva relativního podílu potenciální cílové skupiny na celkovém počtu obyvatel obce vyjadřuje míru strukturálního ovlivnění celkové situace a možnosti rozvoje obce; a lokalizační kvocient zohledňuje odlišnost relativního podílu obce od průměrné situace v kraji, v němž se obec nachází, čímž je nepřímo tematizováno riziko stigmatizace obce z důvodu většího rozsahu sociálního vyloučení v porovnání s jeho okolím.

Na příkladu exekucí ilustrováno, je měřen (1) absolutní počet osob v exekuci v dané obci, (2) podíl osob v exekuci na celkové populaci v dané obci, (3) poměr mezi podílem osob v exekuci na celkové populaci v dané obci vůči součtu podílu osob v exekuci na celkové populaci v příslušném kraji dané obce a podílu osob v exekuci na celkové populaci v republice, přičemž součet podílů je z důvodu vážení dělen dvěma. Lokalizační kvocient tedy indikuje, nakolik se situace v dané obci liší od svého kontextu (zohledňující průměrnou situaci v kraji a republice).

Aby bylo možno sadu všech indikátorů v jednotlivých perspektivách vyhodnotit zjednodušeným způsobem, pro každý indikátor a každou jeho perspektivu byly stanoveny dvě prahové hranice – viz Tabulka 1. V případě absolutního počtu se hranice stanovují s ohledem na přítomnost dostatečně početné cílové skupiny pro realizaci místních politik sociálního začleňování. Výše prahu u jednotlivých indikátorů odrážejí, zda se ten který indikátor vztahuje k jednotlivci (např. v případě exekuce) nebo k domácnostem, včetně vícečlenných domácností (příspěvek na bydlení a na živobytí). Dále se do jeho stanovení promítá obvyklá náročnost intervence pro řešení dílčího problému (intervence dluhového poradenství směřující k podání insolvenčního návrhu vs. dlouhodobá podpora návratu na trh práce v systémech prostupného zaměstnávání). U relativního podílu se první hranice zpravidla pohybuje mírně nad celorepublikovým průměrem, druhý práh se pak pohybuje nad celorepublikovým průměrem s přičtením jedné směrodatné odchylky. Stanovení hranic u lokalizačního kvocientu pak sleduje logiku násobku průměrného zatížení v tom kterém indikátoru v republice, resp. kraji.

Tabulka 1 – Prahové hodnoty pro jednotlivé indikátory a jejich tři perspektivy (r. 2018)

	absolutní počet		relativní podíl		LQ	
	1. práh	2. práh	1. práh	2. práh	1. práh	2. práh
osoby v exekuci	100	200	12	18	1,8	2,5
příspěvky na bydlení	40	80	2,1	3	1,8	2,5
příspěvky na živobytí	30	60	0,9	1,7	1,8	2,5
dlouhodobě nezaměstnaní	40	80	1,4	2,5	1,8	2,5
předčasné odchody	6	12	5	12	1,8	2,5

Zdroj: vlastní zpracování

Obci je za překročení každého prahu udělen jeden bod. Za každý indikátor tak může obec obdržet od nuly do šesti bodů. Obdržení nula bodů znamená, že v daném indikátoru obec zatížena není (případně v komparaci s ostatními obcemi jen velmi málo), v případě obdržení šesti bodů to znamená, že v daném indikátoru je obec zatížena velmi.

Pro vyhodnocení celkového rozsahu sociálního vyloučení byl sestaven tzv. **index sociálního vyloučení**. Hodnota (sumačního) indexu sociálního vyloučení je výsledkem prostého součtu bodů v té které obci za všechny indikátory. **Rozsah hodnot se proto pohybuje v rozmezí 0 až 30 bodů**, kdy 30 bodů indikuje maximální rozsah sociálního vyloučení v obci (obec překročila všechny prahové hodnoty ve všech indikátorech) a 0 naopak indikuje minimální rozsah sociálního vyloučení (obec nepřekročila ani jednu prahovou hodnotu).¹

¹ Více o výpočetním modelu indexu sociálního vyloučení viz (Lang & Matoušek, 2020).

4 Souhrnné výsledky

4.1 Celkový rozsah sociálního vyloučení v Libereckém kraji

Celkový rozsah sociálního vyloučení je vyjádřený prostřednictvím indexu sociálního vyloučení a jeho 30bodové škály. Index na úrovni obce tedy může nabývat hodnoty 0 (nejnižší nebo žádné zatížení sociálním vyloučením) až 30 (velké zatížení sociálním vyloučením). Z důvodu přehlednosti používáme v této sekci prezentaci hodnot indexu ve čtyřech kategoriích: 0 až 1 bod, 2 až 7 bodů, 8 až 11 bodů a 12 až 30 bodů.

Celková situace obcí ČR v roce 2018 byla následující: 3344 obcí obdrželo 0 až 1 bod, 2395 obcí 2 až 7 bodů, 300 obcí 8 až 11 bodů a 219 obcí 12 až 30 bodů. Z hlediska celkového počtu obcí v ČR tak skórovalo 53,4 % obcí v kategorii 0 až 1 bod, 38,3 % obcí v kategorii 2 až 7 bodů, 4,8 % obcí v kategorii 8 až 11 bodů a 3,5 % obcí v kategorii 12 až 30 bodů.

Při zaměření se na obce LBK, jichž je celkem 215, 103 obcí obdrželo 0 až 1 bod, 73 obcí 2 až 7 bodů, 20 obcí 8 až 11 bodů a 19 obcí 12 až 30 bodů. Rozdíl podílu obcí dle kategorií indexu LBK vůči celkovému stavu v ČR ukazuje, že zatížení LBK bylo vyšší – obce s 8 a více body tvořily v případě LBK 18,1 % ze všech obcí, zatímco v případě ČR 8,3 % ze všech obcí. Více viz Tabulka 2.

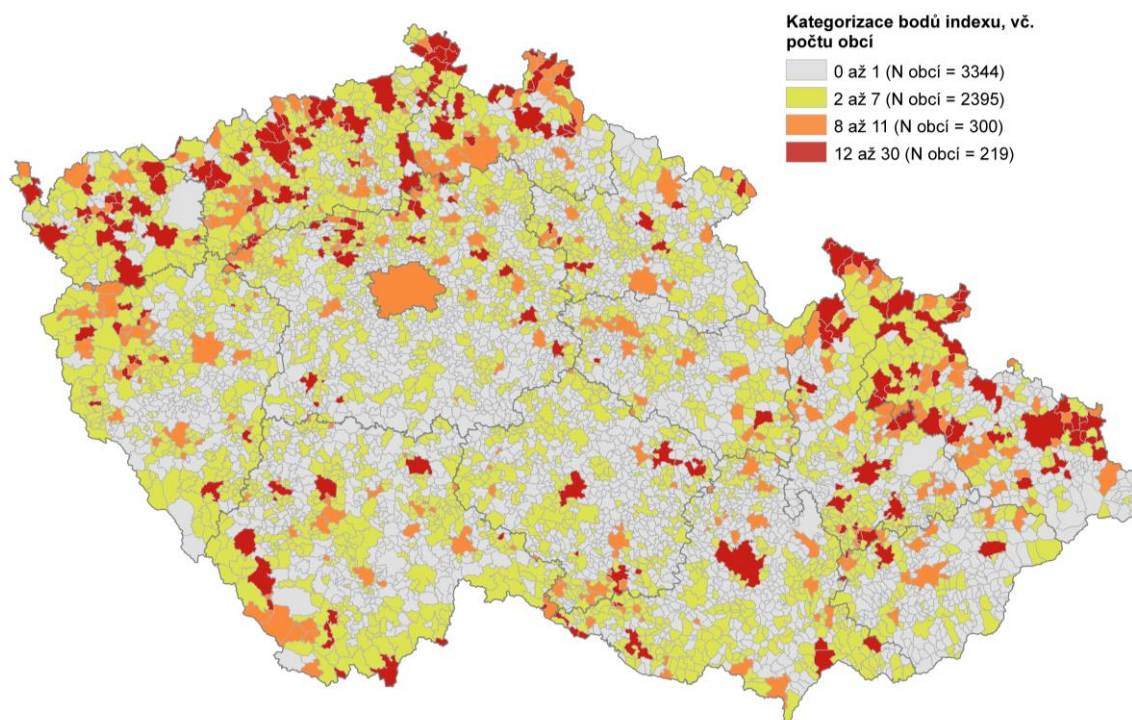
Tabulka 2 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018

Bodové rozpětí	Počet obcí - LBK	% podíl obcí - LBK	Počet obcí - ČR	% podíl obcí - ČR
0 až 1	103	47,9	3344	53,4
2 až 7	73	34,0	2395	38,3
8 až 11	20	9,3	300	4,8
12 až 30	19	8,8	219	3,5
CELKEM	215	100	6258	100

Zdroj: vlastní zpracování

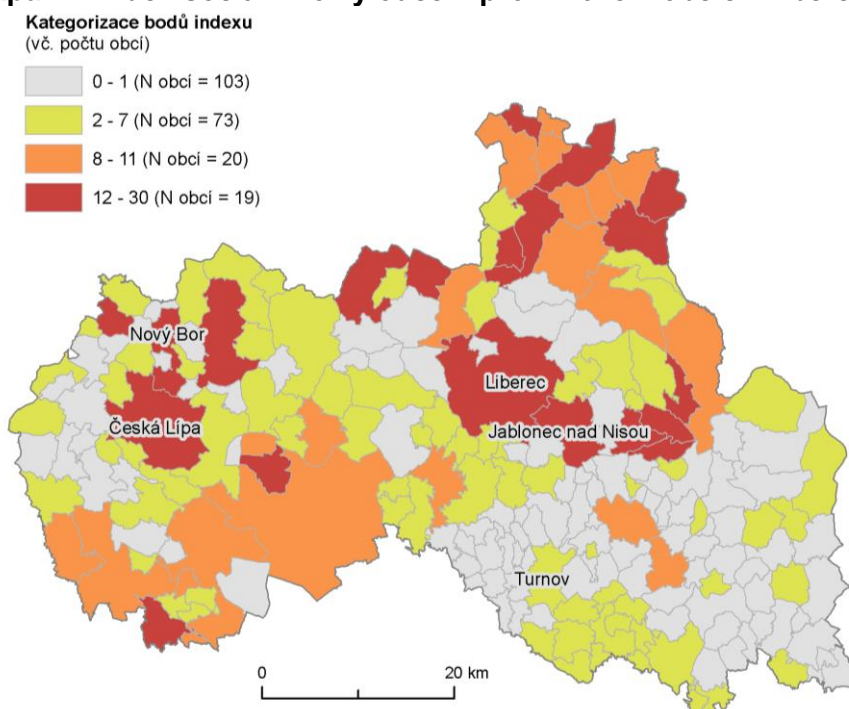
Kartografickou vizualizaci počtů obcí ve zvolených kategoriích indexu nabízejí Mapa 1 a Mapa 2.

Mapa 1 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 2 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v obcích Libereckého kraje

Zdroj: vlastní zpracování

Pro srovnání situace LBK s dalšími kraji slouží Tabulka 3 a Tabulka 4. První tabulka obsahuje počty obcí v jednotlivých kategoriích indexu, druhá tabulka jejich podíly. Nejvyšší počet obcí v kategorii 8 a více bodů byl v ULK (74 obcí), STC (67 obcí) a MSK (58 obcí); v LBK bylo těchto obcí 39. Z hlediska podílu této kategorie obcí byl jejich nejvyšší výskyt v KVK (~ 23 %), ULK

(~ 21 %) a MSK (~ 20 %); naopak nejnižší zastoupení bylo v JHM, PAK a VYS (shodně ~ 4 %). V LBK tvoří podíl těchto obcí ~ 18 %.

Tabulka 3 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v krajích – počty obcí

Kraj	N obcí - 0 až 1	N obcí - 2 až 7	N obcí - 8 až 11	N obcí - 12 až 30	CELKEM N obcí
JHC	327	258	25	14	624
JHM	360	282	21	10	673
KHK	257	167	16	8	448
KVK	30	74	9	21	134
LBK	103	73	20	19	215
MSK	156	86	26	32	300
OLK	188	163	26	25	402
PAK	267	163	19	2	451
PLK	231	226	31	13	501
STC	674	403	40	27	1144
ULK	81	199	36	38	354
VYS	453	226	19	6	704
ZLK	217	75	11	4	307
ČR	3344	2395	300*	219	6258

Zdroj: vlastní zpracování

* Do této kategorie byla započítána i Praha.

Tabulka 4 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v krajích – podíly obcí

Kraj	% podíl obcí – 0 až 1	% podíl obcí – 2 až 7	% podíl - obcí 8 až 11	% podíl obcí – 12 až 30	% podíl CELKEM	CELKEM N obcí
JHC	52	41	4	2	100	624
JHM	53	42	3	1	100	673
KHK	57	37	4	2	100	448
KVK	22	55	7	16	100	134
LBK	48	34	9	9	100	215
MSK	52	29	9	11	100	300
OLK	47	41	6	6	100	402
PAK	59	36	4	0	100	451
PLK	46	45	6	3	100	501
STC	59	35	3	2	100	1144
ULK	23	56	10	11	100	354
VYS	64	32	3	1	100	704
ZLK	71	24	4	1	100	307
ČR	53	38	5*	3	100	6258

Zdroj: vlastní zpracování

* Do této kategorie byla započítána i Praha.

4.2 Rozsah sociálního vyloučení v obvodech obcí s rozšířenou působností a na území místních akčních skupin

Na počty obcí LBK ve zvolených kategoriích indexu je možné se podívat i optikou jeho SO ORP – viz Tabulka 5 a Tabulka 6. Nejvíce obcí v kategorii 8 a více bodů bylo v SO ORP Frýdlant (14 obcí), Česká Lípa (10 obcí), Tanvald (5 obcí) a Liberec (4 obce); naopak SO ORP Jilemnice a Turnov neměly žádnou takovou obec.

Tabulka 5 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v Libereckém kraji – počty obcí

SO ORP	N obcí -				CELKEM N obcí
	0 až 1	2 až 7	8 až 11	12 až 30	
Česká Lípa	14	17	7	3	41
Frýdlant		4	8	6	18
Jablonec nad Nisou	7	3		1	11
Jilemnice	16	5			21
Liberec	10	14	2	2	28
Nový Bor	6	7		3	16
Semily	15	6	1		22
Tanvald	1	4	1	4	10
Turnov	25	12			37
Železný Brod	9	1	1		11
LBK	103	73	20	19	215
ČR	3344	2395	300	219	6258

Zdroj: vlastní zpracování

Z hlediska podílu obcí v kategorii 8 a více bodů měly nejvyšší podíl SO ORP Frýdlant (~ 77 %), Tanvald (~ 50 %) a Česká Lípa (~ 24 %).

Tabulka 6 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v Libereckém kraji – podíly obcí

SO ORP	% podíl obcí - 0 až 1	% podíl obcí - 2 až 7	% podíl obcí - 8 až 11	% podíl obcí - 12 až 30	% podíl CELKEM	CELKEM N obcí
Česká Lípa	34	41	17	7	100	41
Frýdlant	0	22	44	33	100	18
Jablonec nad Nisou	64	27	0	9	100	11
Jilemnice	76	24	0	0	100	21
Liberec	36	50	7	7	100	28
Nový Bor	38	44	0	19	100	16
Semily	68	27	5	0	100	22
Tanvald	10	40	10	40	100	10
Turnov	68	32	0	0	100	37
Železný Brod	82	9	9	0	100	11
LBK	48	34	9	9	100	215
ČR	53	38	5	3	100	6258

Zdroj: vlastní zpracování

Počty obcí dle čtyř zvolených kategorií indexu v MAS² působících na území LBK nabízí Tabulka 7. Nejvíce obcí v kategorii 8 a více bodů měly „MAS Frýdlantsko, z.s.“ (14 obcí), „MAS Český sever, z.s.“ (12 obcí) a „LAG Podralsko z. s.“ (11 obcí).

Tabulka 7 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v MAS Libereckého kraje – počty obcí

MAS	Krajská působnost MAS	N obcí - 0 až 1	N obcí - 2 až 7	N obcí - 8 až 11	N obcí - 12 až 30	CELKEM N obcí
LAG Podralsko z. s.	LBK + STC + ULK	25	26	7	4	62
MAS "Přid'te pobejt!" z. s.	LBK	17	5			22
MAS Achát z.s.	LBK	32	3	2		37
MAS Brána do Českého ráje, z.s.	KHK + LBK	25	23			48
MAS Český sever, z.s.	ULK + LBK	4	25	2	10	41
MAS Frýdlantsko, z.s.	LBK		4	8	6	18
MAS Podještědí, z.s.	LBK	10	14	2	1	27
Obecně prospěšná společnost pro Český ráj	STC + LBK + KHK	24	15	1		40
Rozvoj Tanvaldska z.s.	LBK	5	5	1	4	15
ČR - jen obce v MAS		3168	2249	271	177	5865
ČR - všechny obce v ČR		3344	2395	300	219	6258

Zdroj: vlastní zpracování

² Při posuzování rozsahu sociálního vyloučení na území jednotlivých MAS je nutné brát v potaz, že výsledky nejsou zcela komplementární s rozsahem problému v SO ORP. Kromě toho, že území MAS obvykle zahrnuje obce z různých SO ORP, nebo dokonce překračuje hranice jednotlivých krajů, tak MAS nezahrnují území velkých měst, jejichž počet obyvatel činil k 1. 1. 2014 více jak 25 000 obyvatel (viz např.: Ministerstvo zemědělství, nedatováno, s. 9). V Libereckém kraji se jedná o města Liberec, Jablonec nad Nisou a Česká Lípa. Mimo velká města nejsou v LBK do MAS zapojeny další 2 menší obce.

5 Dílčí dimenze indexu sociálního vyloučení v Libereckém kraji

Jestliže škála indexu nabývá hodnot 0 až 30, každá z jeho pěti dimenzí (osoby v exekuci, PnB, PnŽ, dlouhodobě nezaměstnaní a předčasné odchody) je v indexu zastoupena pětinou bodů. Jinak řečeno, každá z pěti dimenzí může nabývat u té které obce hodnot 0 až 6 bodů. Obsahem níže uvedených podkapitol je vyhodnocení jednotlivých dimenzí v obcích LBK z hlediska bodového skóre a dále vyhodnocení dimenzí v SO ORP a MAS z hlediska podílů a absolutních počtů.

5.1 Osoby v exekuci

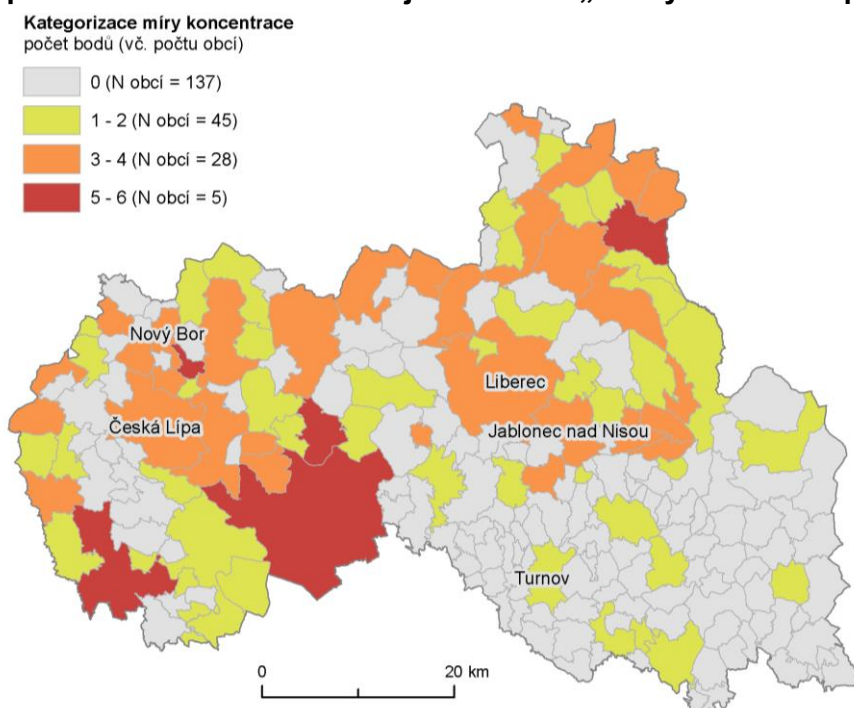
V dimenzi „osoby v exekuci“ obdrželo 0 bodů 137 obcí LBK, 1 až 2 body 45 obcí, 3 až 4 body 28 obcí a 5 až 6 bodů 5 obcí – viz Tabulka 8. Kartografické zpracování nabízí Mapa 3.

Tabulka 8 – Počty obcí v dimenzi „osoby v exekuci“ pro r. 2018

	Osob. v exekuci - bodové rozpětí				CELKEM N obcí
	0	1 až 2	3 až 4	5 až 6	
LBK	137	45	28	5	215
ČR	4719	1096	387	56	6258

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 3 – Obce Libereckého kraje v dimenzi „osoby v exekuci“ pro r. 2018

Zdroj: vlastní zpracování

Dle jednotlivých SO ORP LBK byl nejvyšší počet osob v exekuci v SO ORP Liberec (14009), Česká Lípa (10364) a Jablonec nad Nisou (5996); naopak nejnižší počet těchto osob byl v SO ORP Železný Brod (720), Jilemnice (1108) a Turnov (1655). Celkově v LBK pak bylo 44895 osob v exekuci. Nejvyšší podíl osob v exekucích vykazovaly SO ORP Frýdlant (18,0 %), Česká Lípa (16,1 %) a Tanvald (14,4 %); naopak nejnižší podíl byl zaznamenán v SO ORP Jilemnice (5,9 %), Turnov (5,9 %) a Železný Brod (7 %). Celkový podíl osob v exekuci byl v LBK 12,1 %. Bližší přehled nabízí Tabulka 9.

Tabulka 9 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „osoby v exekuci“ na úrovni SO ORP

SO ORP	Počet osob v exekuci (k 31. 12. 2017)	Podíl osob v exekuci (k 31. 12. 2017)
Česká Lípa	10364	16,1
Frýdlant	3690	18,0
Jablonec nad Nisou	5996	12,9
Jilemnice	1108	5,9
Liberec	14009	11,7
Nový Bor	3056	13,7
Semily	1769	8,1
Tanvald	2528	14,4
Turnov	1655	5,9
Železný Brod	720	7,0
LBK	44895	12,1
ČR	862307	9,6

Zdroj: vlastní zpracování

Dle jednotlivých MAS působících na území LBK (viz Tabulka 10) byl nejvyšší počet osob v exekuci v MAS „MAS Český sever, z.s.“ (10279), „LAG Podralsko z. s.“ (8560) a „MAS Frýdlantsko, z.s.“ (3690); naopak nejnižší počet těchto osob byl v „MAS "Přid'te pobejt!" z. s.“ (1163), „MAS Achát z.s.“ (1994) a „MAS Brána do Českého ráje, z.s.“ (2238). Nejvyšší podíl osob v exekucích vykazovaly MAS „MAS Frýdlantsko, z.s.“ (18,0 %), „MAS Český sever, z.s.“ (17,0 %) a „LAG Podralsko z. s.“ (14,1 %); naopak nejnižší podíl byl zaznamenán v MAS „MAS "Přid'te pobejt!" z. s.“ (5,9 %), „MAS Brána do Českého ráje, z.s.“ (6,5 %) a „MAS Achát z.s.“ (6,9 %).

Tabulka 10 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „osoby v exekuci“ na úrovni MAS

MAS	Krajská působnost MAS	Počet osob v exekuci (k 31. 12. 2017)	Podíl osob v exekuci (k 31. 12. 2017)
LAG Podralsko z. s.	LBK + STC + ULK	8560	14,1
MAS "Přid'te pobejt!" z. s.	LBK	1163	5,9
MAS Achát z.s.	LBK	1994	6,9
MAS Brána do Českého ráje, z.s.	KHK + LBK	2238	6,5
MAS Český sever, z.s.	ULK + LBK	10279	17,0
MAS Frýdlantsko, z.s.	LBK	3690	18,0
MAS Podještědí, z.s.	LBK	3420	10,7
Obecně prospěšná společnost pro Český ráj	STC + LBK + KHK	2519	7,0
Rozvoj Tanvaldska z.s.	LBK	2873	13,2
LBK		44895	12,1
ČR		862307	9,6

Zdroj: vlastní zpracování

5.2 Příspěvky na bydlení

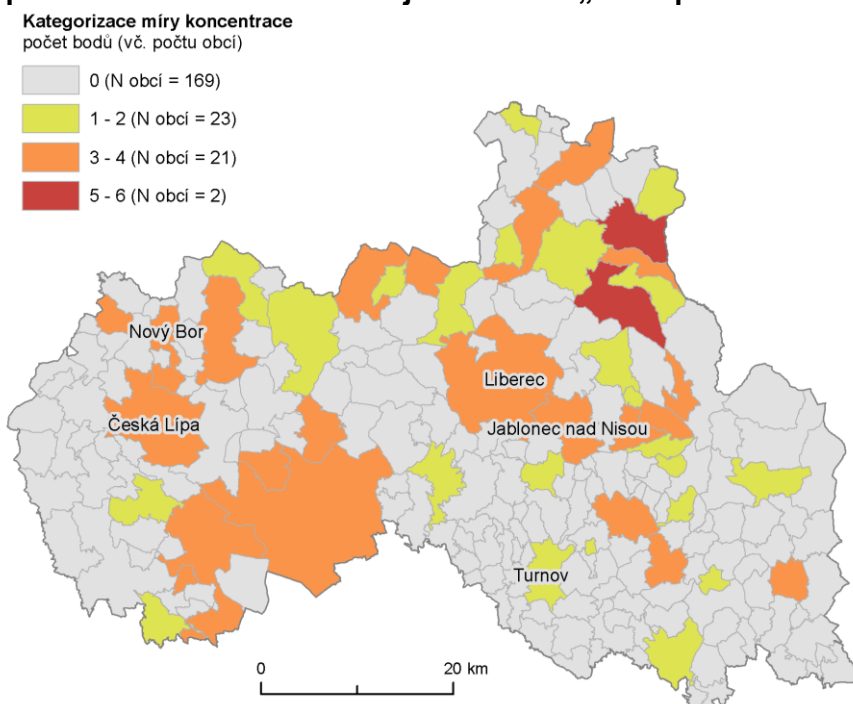
V dimenzi „PnB“ obdrželo 0 bodů 169 obcí LBK, 1 až 2 body 23 obcí, 3 až 4 body 21 obcí a 5 až 6 bodů 2 obce – viz Tabulka 11. Kartografické zpracování nabízí Mapa 4.

Tabulka 11 – Počty obcí v dimenzi „PnB“ pro r. 2018

	PnB - bodové rozpětí				CELKEM N obcí
	0	1 až 2	3 až 4	5 až 6	
LBK	169	23	21	2	215
ČR	5523	504	205	26	6258

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 4 – Obce Libereckého kraje v dimenzi „PnB“ pro r. 2018

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce vyplacených PnB směřovalo do SO ORP Liberec (3229), Česká Lípa (1648) a Jablonec nad Nisou (1378); naopak nejméně těchto dávek bylo vyplaceno v SO ORP Železný Brod (149), Jilemnice (229) a Turnov (336). Celkově v LBK bylo vyplaceno 9231 PnB. Příjemci dávky PnB byly z hlediska podílu nejvíce zastoupeni v SO ORP Frýdlant (3,6 %), Jablonec nad Nisou (2,9 %) a Tanvald (2,9 %); na druhou stranu nejnižší podíl příjemců byl v SO ORP Jilemnice (1,2 %), Turnov (1,2 %) a Železný Brod (1,5 %). Celkový podíl příjemců PnB v LBK činil 2,5 %. Bližší přehled nabízí

Tabulka 12.

Tabulka 12 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „PnB“ na úrovni SO ORP

SO ORP	Vyplacených PnB (průměrný měsíc r. 2018)	Podíl příjemců PnB (průměrný měsíc r. 2018)
Česká Lípa	1648	2,6
Frýdlant	730	3,6
Jablonec nad Nisou	1378	2,9
Jilemnice	229	1,2
Liberec	3229	2,7
Nový Bor	596	2,7
Semily	435	2,0
Tanvald	501	2,9
Turnov	336	1,2
Železný Brod	149	1,5
LBK	9231	2,5
ČR	185023	2,1

Zdroj: vlastní zpracování

Dle jednotlivých MAS působících na území LBK nejvíce vyplacených PnB (viz Tabulka 13) směřovalo do MAS „MAS Český sever, z.s.“ (2199), „LAG Podralsko z. s.“ (1164) a „MAS Frýdlantsko, z.s.“ (730); naopak nejméně těchto dávek bylo vyplaceno v MAS „MAS "Přidte pobejt!" z. s.“ (240), „Obecně prospěšná společnost pro Český ráj“ (376) a „MAS Brána do Českého ráje, z.s.“ (450). Z hlediska podílu byli příjemci dávky PnB nejvíce zastoupeni v MAS „MAS Český sever, z.s.“ (3,6 %), „MAS Frýdlantsko, z.s.“ (3,6 %) a „Rozvoj Tanvaldska z.s.“ (2,6 %); na druhou stranu nejnižší podíl příjemců byl v MAS „Obecně prospěšná společnost pro Český ráj“ (1,0 %), „MAS "Přidte pobejt!" z. s.“ (1,2 %) a „MAS Brána do Českého ráje, z.s.“ (1,3 %).

Tabulka 13 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „PnB“ na úrovni MAS

MAS	Krajská působnost MAS	Vyplacených PnB (průměrný měsíc r. 2018)	Podíl příjemců PnB (průměrný měsíc r. 2018)
LAG Podralsko z. s.	LBK + STC + ULK	1164	1,9
MAS "Přidte pobejt!" z. s.	LBK	240	1,2
MAS Achát z.s.	LBK	467	1,6
MAS Brána do Českého ráje, z.s.	KHK + LBK	450	1,3
MAS Český sever, z.s.	ULK + LBK	2199	3,6
MAS Frýdlantsko, z.s.	LBK	730	3,6
MAS Podještědí, z.s.	LBK	504	1,6
Obecně prospěšná společnost pro Český ráj	STC + LBK + KHK	376	1,0
Rozvoj Tanvaldska z.s.	LBK	556	2,6
LBK		9231	2,5
ČR		185023	2,1

Zdroj: vlastní zpracování

5.3 Příspěvky na živobytí

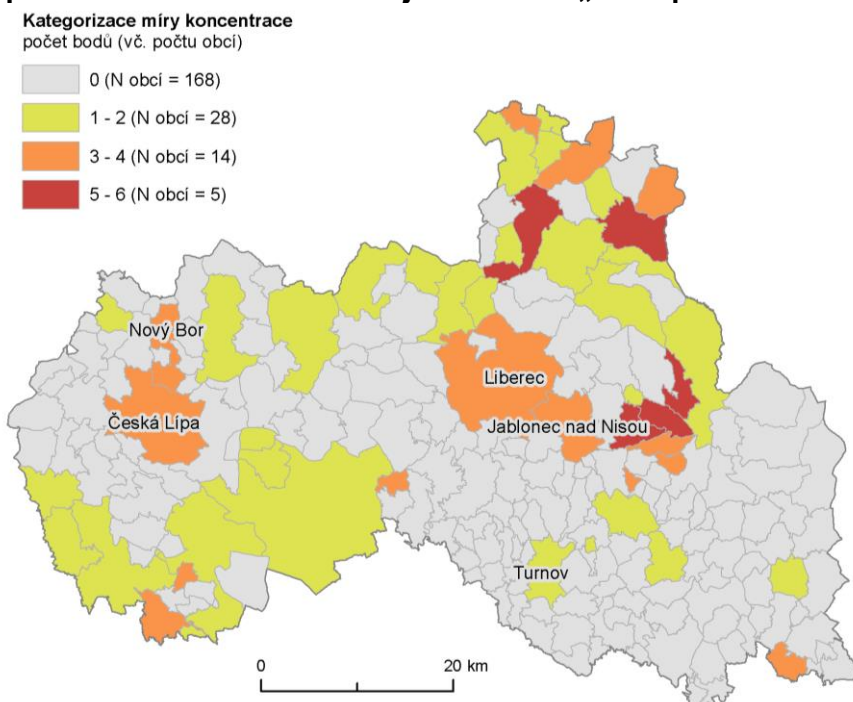
V dimenzi „PnŽ“ obdrželo 0 bodů 168 obcí LBK, 1 až 2 body 28 obcí, 3 až 4 body 14 obcí a 5 až 6 bodů 5 obcí – viz Tabulka 14. Kartografické zpracování nabízí Mapa 5.

Tabulka 14 – Počty obcí v dimenzi „PnŽ“ pro r. 2018

	PnŽ - bodové rozpětí				CELKEM N obcí
	0	1 až 2	3 až 4	5 až 6	
LBK	168	28	14	5	215
ČR	5223	679	311	45	6258

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 5 – Obce Libereckého kraje v dimenzi „PnŽ“ pro r. 2018

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvyšší počet vyplacených PnŽ byl v SO ORP Liberec (1155), Česká Lípa (582) a Jablonec nad Nisou (472); naopak nejméně dávek směřovalo do SO ORP Železný Brod (61), Turnov (69) a Jilemnice (98). Celkově v LBK bylo vyplaceno 3509 PnŽ. Podíl příjemců dávky PnŽ byl nejvyšší v SO ORP Tanvald (2,2 %), Frýdlant (1,7 %) a shodně v SO ORP Jablonec nad Nisou, Liberec, Nový Bor (1,0 %); naopak nejnižší podíl příjemců byl v SO ORP Turnov (0,2 %), Jilemnice (0,5 %) a Semily (0,5 %). Celkový podíl příjemců PnŽ v LBK dosáhl výše 0,9 %. Bližší přehled nabízí Tabulka 15.

Tabulka 15 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „PnŽ“ na úrovni SO ORP

SO ORP	Vyplacených PnŽ (průměrný měsíc r. 2018)	Podíl příjemců PnŽ (průměrný měsíc r. 2018)
Česká Lípa	582	0,9
Frýdlant	346	1,7
Jablonec nad Nisou	472	1,0
Jilemnice	98	0,5
Liberec	1155	1,0
Nový Bor	218	1,0
Semily	118	0,5
Tanvald	390	2,2
Turnov	69	0,2
Železný Brod	61	0,6
LBK	3509	0,9
ČR	79033	0,9

Zdroj: vlastní zpracování

Dle jednotlivých MAS působících na území LBK byl nejvyšší počet vyplacených PnŽ (viz Tabulka 16) v MAS „MAS Český sever, z.s.“ (1160), „LAG Podralsko z. s.“ (458) a „Rozvoj Tanvaldska z.s.“ (405); naopak nejméně dávek směřovalo do MAS „Obecně prospěšná společnost pro Český ráj“ (80), „MAS "Přidte pobejt!" z. s.“ (99) a „MAS Achát z.s.“ (133). Podíl příjemců dávky PnŽ byl nejvyšší v MAS „MAS Český sever, z.s.“ (1,9 %), „Rozvoj Tanvaldska z.s.“ (1,9 %) a „MAS Frýdlantsko, z.s.“ (1,7 %); naopak nejnižší podíl příjemců byl v MAS „Obecně prospěšná společnost pro Český ráj“ (0,2 %) a „MAS Brána do Českého ráje, z.s.“ (0,4 %).

Tabulka 16 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „PnŽ“ na úrovni MAS

MAS	Krajská působnost MAS	Vyplacených PnŽ (průměrný měsíc r. 2018)	Podíl příjemců PnŽ (průměrný měsíc r. 2018)
LAG Podralsko z. s.	LBK + STC + ULK	458	0,8
MAS "Přidte pobejt!" z. s.	LBK	99	0,5
MAS Achát z.s.	LBK	133	0,5
MAS Brána do Českého ráje, z.s.	KHK + LBK	136	0,4
MAS Český sever, z.s.	ULK + LBK	1160	1,9
MAS Frýdlantsko, z.s.	LBK	346	1,7
MAS Podještědí, z.s.	LBK	195	0,6
Obecně prospěšná společnost pro Český ráj	STC + LBK + KHK	80	0,2
Rozvoj Tanvaldska z.s.	LBK	405	1,9
LBK		3509	0,9
ČR		79033	0,9

Zdroj: vlastní zpracování

5.4 Uchazeči o zaměstnání v evidenci déle než 6 měsíců

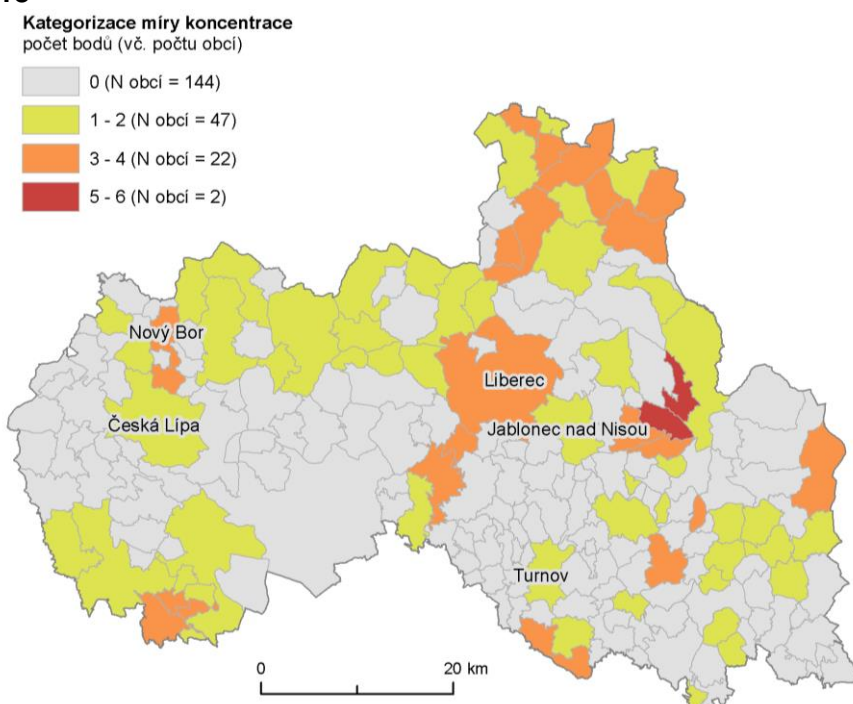
V dimenzi „UoZ evidovaní déle než 6 měsíců“ obdrželo 0 bodů 144 obcí LBK, 1 až 2 body 47 obcí, 3 až 4 body 22 obcí a 5 až 6 bodů 2 obce – viz Tabulka 17. Kartografické zpracování nabízí Mapa 6.

Tabulka 17 – Počty obcí v dimenzi „UoZ evidovaní déle než 6 měsíců“ pro r. 2018

	UoZ 6+ - bodové rozpětí				CELKEM N obcí
	0	1 až 2	3 až 4	5 až 6	
LBK	144	47	22	2	215
ČR	4384	1297	540	37	6258

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 6 – Obce Libereckého kraje v dimenzi „UoZ evidovaní déle než 6 měsíců“ pro r. 2018

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvyšší počty UoZ evidovaných déle než 6 měsíců byly indikovány v SO ORP Liberec (1313), Jablonec nad Nisou (400) a shodně v SO ORP Česká Lípa a Frýdlant (352); na druhou stranu, nejnižší počet těchto UoZ byl v SO ORP Železný Brod (77) a shodně v SO ORP Jilemnice a Turnov (166). Celkově bylo v LBK vedeno těchto dlouhodobě nezaměstnaných 3613. UoZ evidovaní déle než 6 měsíců byli z hlediska podílu nejvíce zastoupeni v SO ORP Tanvald (2,4 %), Frýdlant (2,2 %) a Nový Bor (1,5 %); nejnižší podíl byl pak zaznamenán v SO ORP Česká Lípa (0,7 %) a Turnov (0,8 %). Celkový podíl těchto UoZ byl v LBK 1,3 %. Bližší přehled nabízí Tabulka 18.

Tabulka 18 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „UoZ evidování déle než 6 měsíců“ na úrovni SO ORP

SO ORP	Počet UoZ evidovaných déle než 6 měsíců (prosinec 2018)	Podíl UoZ evidovaných déle než 6 měsíců (prosinec 2018)
Česká Lípa	352	0,7
Frýdlant	352	2,2
Jablonec nad Nisou	400	1,1
Jilemnice	166	1,2
Liberec	1313	1,4
Nový Bor	256	1,5
Semily	211	1,3
Tanvald	320	2,4
Turnov	166	0,8
Železný Brod	77	1,0
LBK	3613	1,3
ČR	92041	1,3

Zdroj: vlastní zpracování

Dle jednotlivých MAS působících na území LBK byl nejvyšší počet UoZ evidovaných déle než 6 měsíců (viz Tabulka 19) indikován v MAS „MAS Český sever, z.s.“ (962), „LAG Podralsko z. s.“ (480) a „MAS Frýdlantsko, z.s.“ (352); na druhou stranu, nejnižší počet těchto UoZ byl v MAS „MAS „Přid'te pobejt!“ z. s.“ (177), „Obecně prospěšná společnost pro Český ráj“ (196) a „MAS Achát z.s.“ (209). UoZ evidování déle než 6 měsíců byli z hlediska podílu nejvíce zastoupeni v MAS „MAS Frýdlantsko, z.s.“ (2,2 %) a shodně v „MAS Český sever, z.s.“ a „Rozvoj Tanvaldska z.s.“ (2,1 %); nejnižší podíl byl pak zaznamenán v MAS „Obecně prospěšná společnost pro Český ráj“ (0,7 %) a „MAS Brána do Českého ráje, z.s.“ (0,8 %).

Tabulka 19 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „UoZ evidování déle než 6 měsíců“ na úrovni MAS

MAS	Krajská působnost MAS	Počet UoZ evidovaných déle než 6 měsíců (prosinec 2018)	Podíl UoZ evidovaných déle než 6 měsíců (prosinec 2018)
LAG Podralsko z. s.	LBK + STC + ULK	480	1,0
MAS "Přid'te pobejt!" z. s.	LBK	177	1,2
MAS Achát z.s.	LBK	209	1,0
MAS Brána do Českého ráje, z.s.	KHK + LBK	213	0,8
MAS Český sever, z.s.	ULK + LBK	962	2,1
MAS Frýdlantsko, z.s.	LBK	352	2,2
MAS Podještědí, z.s.	LBK	299	1,2
Obecně prospěšná společnost pro Český ráj	STC + LBK + KHK	196	0,7
Rozvoj Tanvaldska z.s.	LBK	342	2,1
LBK		3613	1,3
ČR		92041	1,3

Zdroj: vlastní zpracování

5.5 Předčasné odchody ze vzdělávání

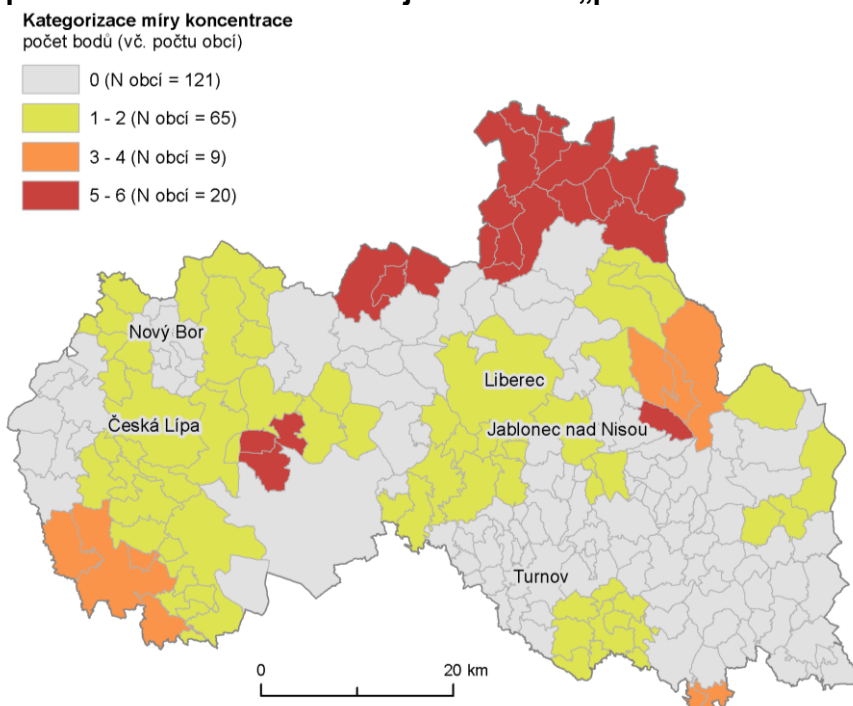
V dimenzi „předčasné odchody“ obdrželo 0 bodů 121 obcí LBK, 1 až 2 body 65 obcí, 3 až 4 body 9 obcí a 5 až 6 bodů 20 obcí – viz Tabulka 20. Kartografické zpracování nabízí Mapa 7.

Tabulka 20 – Počty obcí v dimenzi „předčasné odchody“ pro r. 2018

	Před. odchody - bodové rozpětí				CELKEM N obcí
	0	1 až 2	3 až 4	5 až 6	
LBK	121	65	9	20	215
ČR	3994	1365	784	115	6258

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 7 – Obce Libereckého kraje v dimenzi „předčasné odchody“ pro r. 2018

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce předčasných odchodů bylo zaznamenáno v SO ORP Liberec (47), Česká Lípa (43) a Frýdlant (25); naopak nejméně k předčasným odchodům docházelo v SO ORP Železný Brod (1) a shodně v SO ORP Jilemnice a Semily (2). V celkovém součtu se všechny předčasné odchody v LBK týkaly 164 žáků a žaček. Podíl předčasných odchodů byl jako nejvyšší indikován v SO ORP Frýdlant (13,8 %), Tanvald (10,7 %) a Česká Lípa (6,8 %); naopak nejnižší byl tento podíl v SO ORP Semily (1 %) a shodně v ORP Jilemnice a Železný Brod (1,1 %). Celkový podíl odchodů byl v LBK 4,6 %. Bližší přehled nabízí Tabulka 21.

Tabulka 21 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „předčasné odchody“ na úrovni SO ORP

SO ORP	Počet předčasných odchodů (školní rok 2017/18)	Podíl předčasných odchodů (školní rok 2017/18)
Česká Lípa	43	6,8
Frýdlant	25	13,8
Jablonec nad Nisou	10	2,2
Jilemnice	2	1,1
Liberec	47	4,1
Nový Bor	12	5,3
Semily	2	1,0
Tanvald	16	10,7
Turnov	6	2,3
Železný Brod	1	1,1
LBK	164	4,6
ČR	3328	4,3

Zdroj: vlastní zpracování

Dle jednotlivých MAS působících na území LBK bylo nejvíce předčasných odchodů (viz Tabulka 22) zaznamenáno v MAS „MAS Český sever, z.s.“ (65), „LAG Podralsko z. s.“ (37) a „MAS Frýdlantsko, z.s.“ (25); naopak nejméně k předčasným odchodům docházelo v MAS „MAS "Přidte pobejt!" z. s.“ (2), „MAS Achát z.s.“ (2) a „Obecně prospěšná společnost pro Český ráj“ (9). Podíl předčasných odchodů byl jako nejvyšší indikován v MAS „MAS Frýdlantsko, z.s.“ (13,8 %), „MAS Český sever, z.s.“ (11,6 %) a „Rozvoj Tanvaldska z.s.“ (9,1 %); naopak nejnižší byl tento podíl v MAS „MAS Achát z.s.“ (0,9 %), „MAS "Přidte pobejt!" z. s.“ (1,0 %) a „Obecně prospěšná společnost pro Český ráj“ (2,5 %).

Tabulka 22 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „předčasné odchody“ na úrovni MAS

MAS	Krajská působnost MAS	Počet předčasných odchodů (školní rok 2017/18)	Podíl předčasných odchodů (školní rok 2017/18)
LAG Podralsko z. s.	LBK + STC + ULK	37	6,6
MAS "Přidte pobejt!" z. s.	LBK	2	1,0
MAS Achát z.s.	LBK	2	0,9
MAS Brána do Českého ráje, z.s.	KHK + LBK	10	4,0
MAS Český sever, z.s.	ULK + LBK	65	11,6
MAS Frýdlantsko, z.s.	LBK	25	13,8
MAS Podještědí, z.s.	LBK	17	6,4
Obecně prospěšná společnost pro Český ráj	STC + LBK + KHK	9	2,5
Rozvoj Tanvaldska z.s.	LBK	17	9,1
LBK		164	4,6
ČR		3328	4,3

Zdroj: vlastní zpracování

6 Shrnutí a závěr

Na území LBK je 215 obcí, které tak tvoří cca 3,4 % všech obcí ČR. Prizmatem indexu sociálního vyloučení nahlédnuto, 103 obcí LBK (47,9 % obcí LBK) obdrželo **0 až 1 bod**, a lze je tak považovat za **obce sociálním vyloučením neohrožené**; 73 obcí (34 % obcí LBK) získalo **2 až 7 bodů**, a lze je proto z hlediska sociálního vyloučení považovat za **rizikové**. Pokud budeme považovat **hodnoty indexu 8 a vyšší** za ukazatel sociálním vyloučením **ohrožených** obcí, pak se jich na území LBK vyskytuje 39 (18,1 % obcí LBK). Posledně jmenovaná kategorie obcí si rozhodně zaslouží z hlediska politik sociálního začleňování zvýšenou pozornost, byť i kategorie rizikových obcí by neměla zůstat upozaděna.

Jestliže ohrožené obce (8 a více bodů) tvoří 18 % ze všech obcí na území LBK, jednoznačně lze konstatovat, že tento stav je v komparaci s ostatními kraji nadprůměrně vysoký – vyšší podíl těchto obcí se vyskytuje jen na území krajů Karlovarského (23 %), Ústeckého (21 %) a Moravskoslezského (20 %). Ze všech obcí v ČR spadá do dané kategorie 8 % obcí. V tomto ohledu patří naopak mezi nejméně zatížené kraje Vysočina (4 %), Pardubický (4 %) a Jihomoravský (4 %).

Výskyt ohrožených obcí je napříč LBK rozprostřený nerovnoměrně – navzdory poměrně vysokému zatížení kraje v celorepublikovém srovnání, jsou některé jeho větší části zcela bez zatížených obcí. Vnitřní diference kraje je tedy poměrně vysoká. Obcí s 8 a více body je nejvíce v SO ORP Frýdlant (14), Česká Lípa (10) a Tanvald (5); naopak v SO ORP Turnov a Jilemnice se nevyskytuje ani jedna obec z hlediska sociálního vyloučení ohrožená. V SO ORP Železný Brod, Semily a Jablonec nad Nisou se jednalo vždy pouze o jednu obec. Nejvyšší podíl obcí s 8 a více body se vyskytuje v SO ORP Frýdlant (77 %), Tanvald (50 %) a Česká Lípa (24 %). Co se týče MAS působících na území LBK, pak mezi ty nejzatíženější patří „MAS Frýdlantsko, z.s.“ (14 obcí v kategorii ohrožená), „MAS Český sever, z.s.“ (12 obcí v kategorii ohrožená) a „LAG Podralsko z. s.“ (11 obcí v kategorii ohrožená).

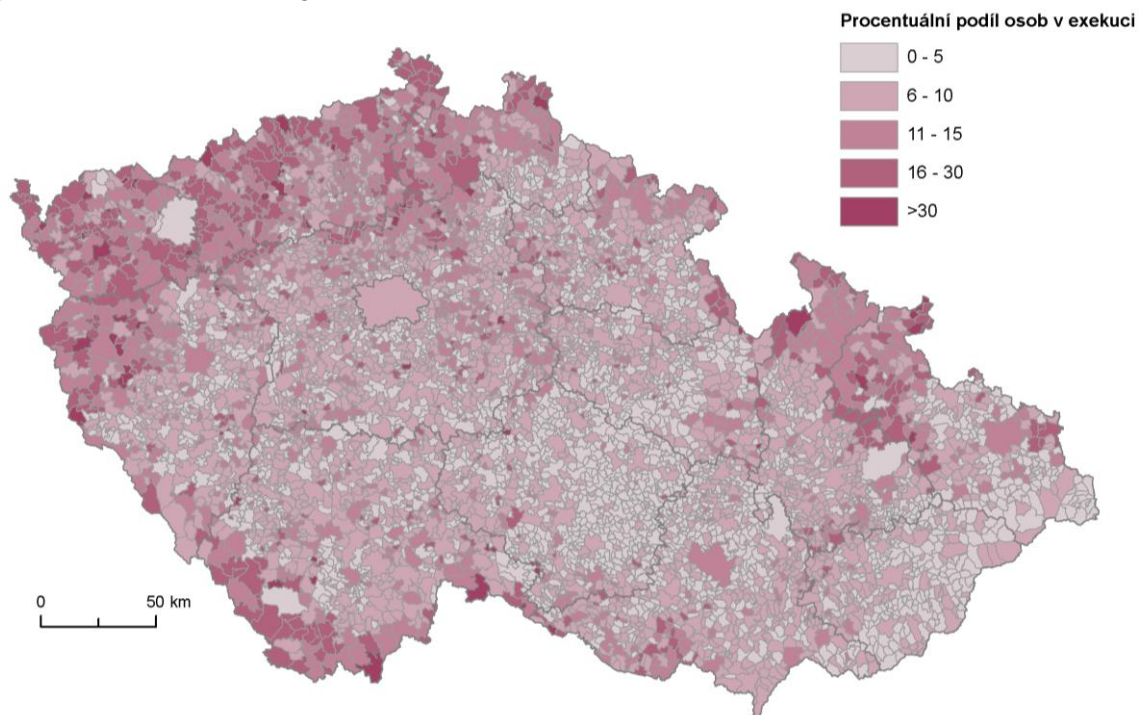
Na LBK se lze pro bližší detail podívat rovněž optikou dílčích dimenzí indexu sociálního vyloučení, kterých je pět (osoby v exekuci, příspěvky na bydlení, příspěvky na živobytí, nezaměstnaní déle než 6 měsíců a předčasné odchody ze ZŠ). Jestliže v každé dimenzi mohla obec obdržet nanejvýše 6 bodů, počet obcí, které obdržely v té které dimenzi více jak 3 body, je následující: za „osoby v exekuci“ obdrželo 3 a více bodů 33 obcí, za „PnB“ 23 obcí, za „PnŽ“ 19 obcí, za „UoZ 6+“ 24 obcí a za „předčasné odchody“ 29 obcí. Z hlediska celkového indexu sociálního vyloučení jedenáct nejzatíženějších obcí v LBK (nejvíce zatížená obec LBK obdržela 27 bodů, jedenáctá nejzatíženější obec 14 bodů) vykazovalo tento typ kumulace bodů napříč dílčími dimenzemi: 3 a více bodů obdrželo v dimenzi „osoby v exekuci“ 10 obcí, v dimenzi „PnB“ 8 obcí, v dimenzi „PnŽ“ 11 obcí, v dimenzi „UoZ 6+“ 10 obcí a v dimenzi „předčasné odchody“ 8 obcí.

Dílčí dimenze indexu sociálního vyloučení naznačují, že jednotlivé SO ORP a obce se odlišují také v tom, která dimenze sociálního vyloučení je v nich více závažná. Například SO ORP Česká Lípa je v podílu osob v exekuci druhou nejzatíženější v LBK, v podílu předčasných odchodů ze ZŠ je třetí nejzatíženější a v dalších oblastech se pohybuje okolo krajského průměru, ovšem podíl nezaměstnaných déle než 6 měsíců má v rámci kraje nejnižší. SO ORP Semily, Jilemnice, Turnov a Železný Brod se ve všech 5 dimenzích indexu sociálního vyloučení

z hlediska podílů objevovaly pod krajským i celostátním průměrem, pouze v případě SO ORP Semily došlo ke shodě s oběma průměry v dimenzi „UoZ 6+“. Vedle územního zacílení aktivit na řešení sociálního vyloučení bude tedy vhodné podle místní situace modifikovat také jejich obsahové zacílení (na problematiku oddlužení, bydlení, zaměstnanosti nebo podporu vzdělávání).

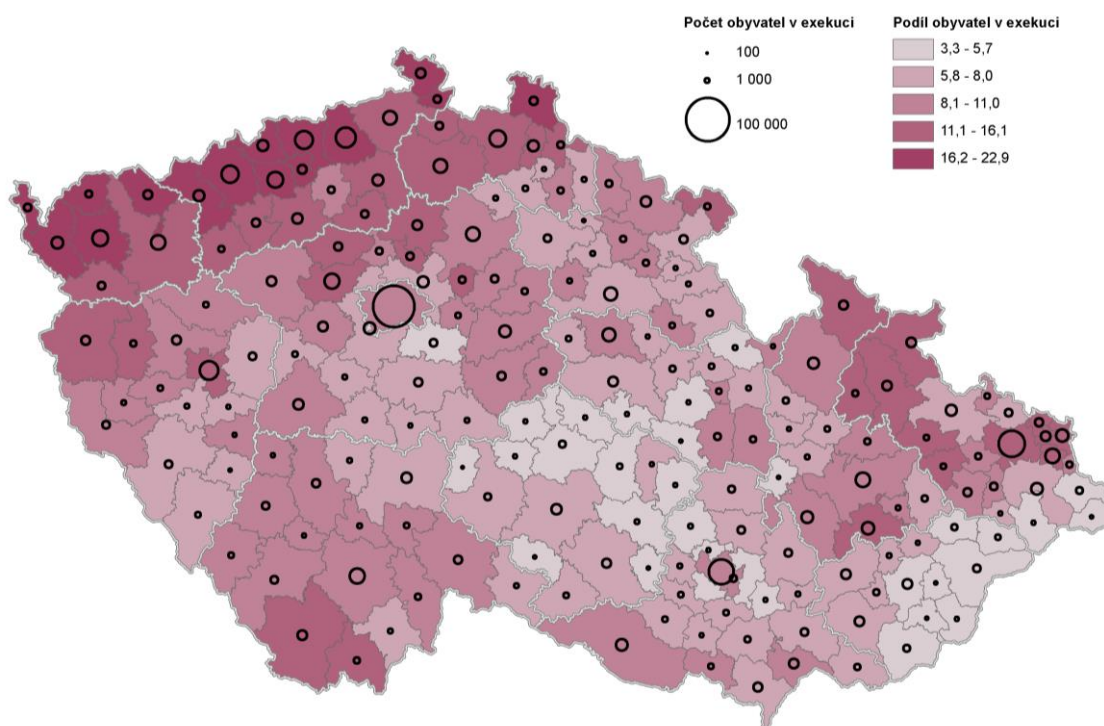
7 Přílohy

Mapa 8 – Dimenze „osoby v exekuci“ – podíl osob v exekuci v obcích (k 31. 12. 2017)

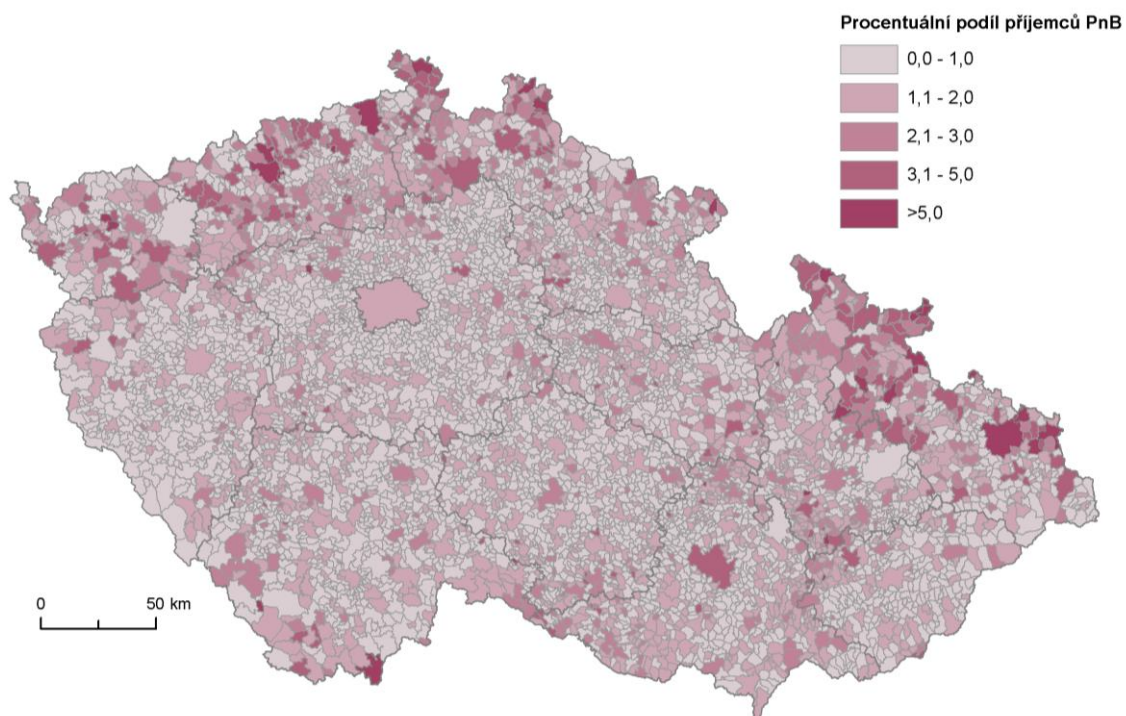

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 9 – Dimenze „osoby v exekuci“ – podíly a abs. počty v SO ORP (k 31. 12. 2017)

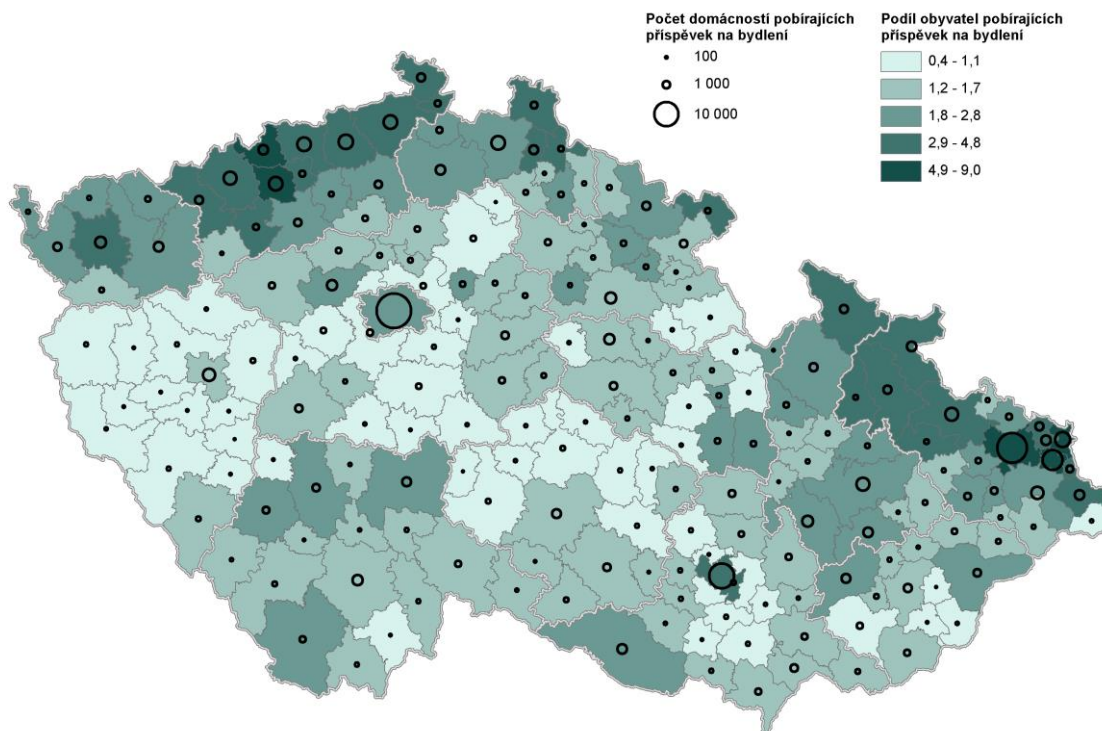

Mapa 10 – Dimenze „PnB“ . podíl příjemců v obcích (průměrný měsíc r. 2018)

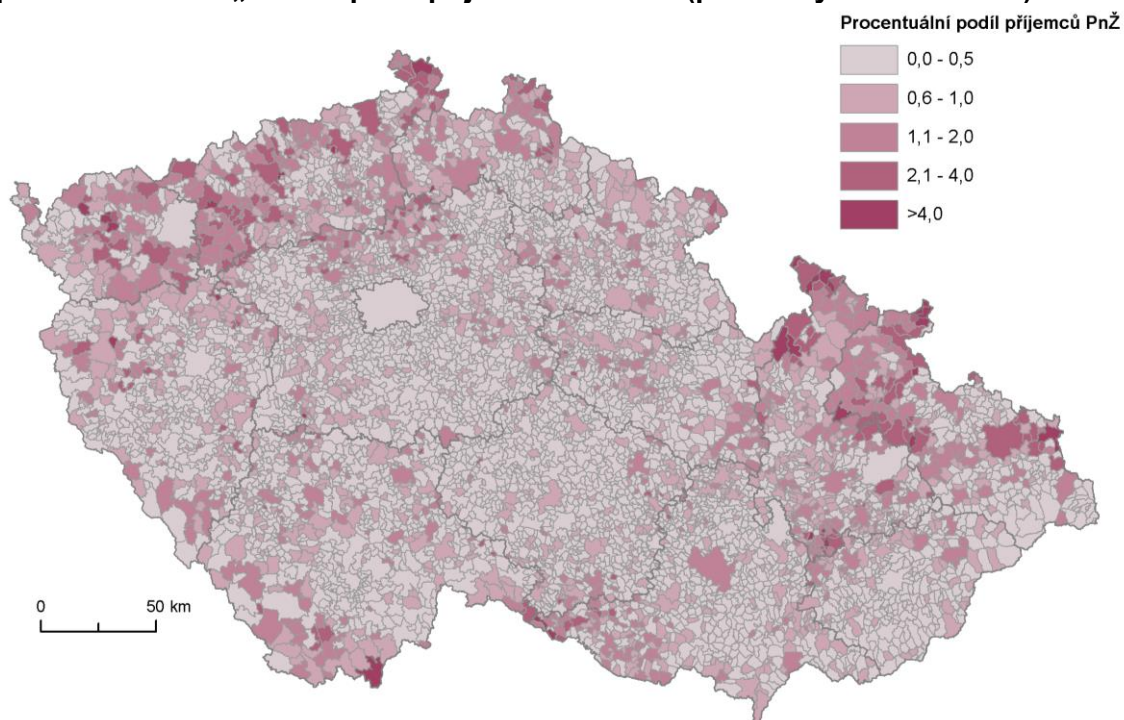
Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 11 – Dimenze „PnB“ – podíly a abs. počty v SO ORP (průměrný měsíc r. 2018)

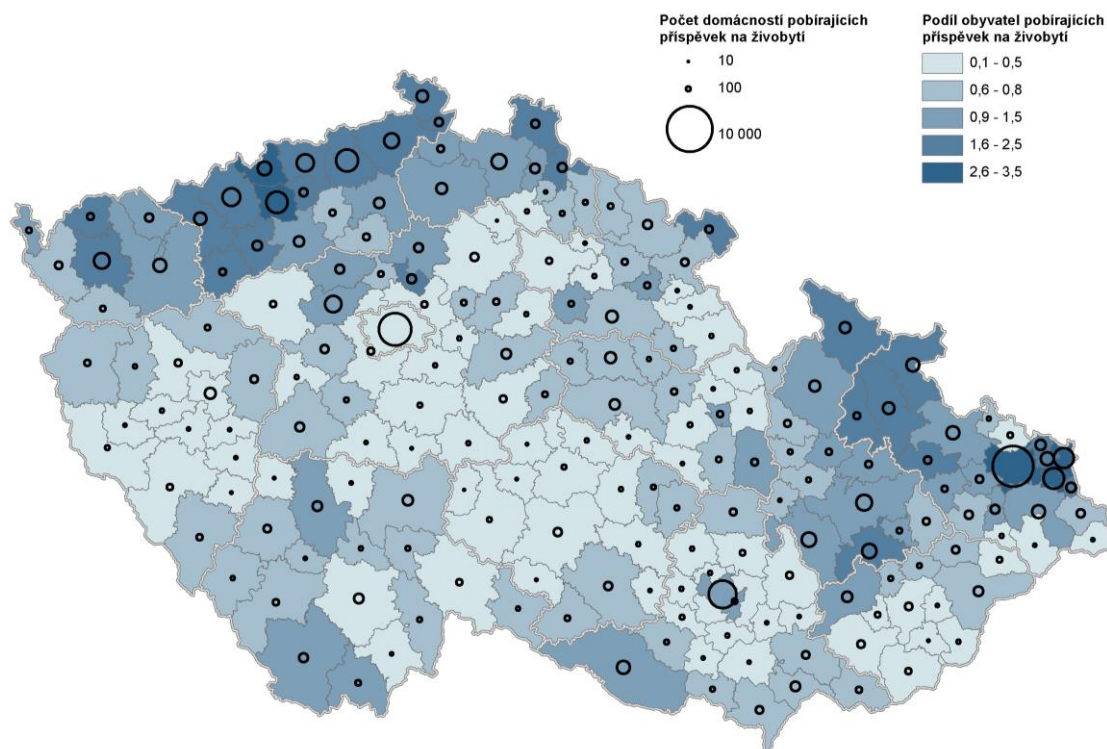
Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 12 – Dimenze „PnŽ“ – podíl příjemců v obcích (průměrný měsíc r. 2018)

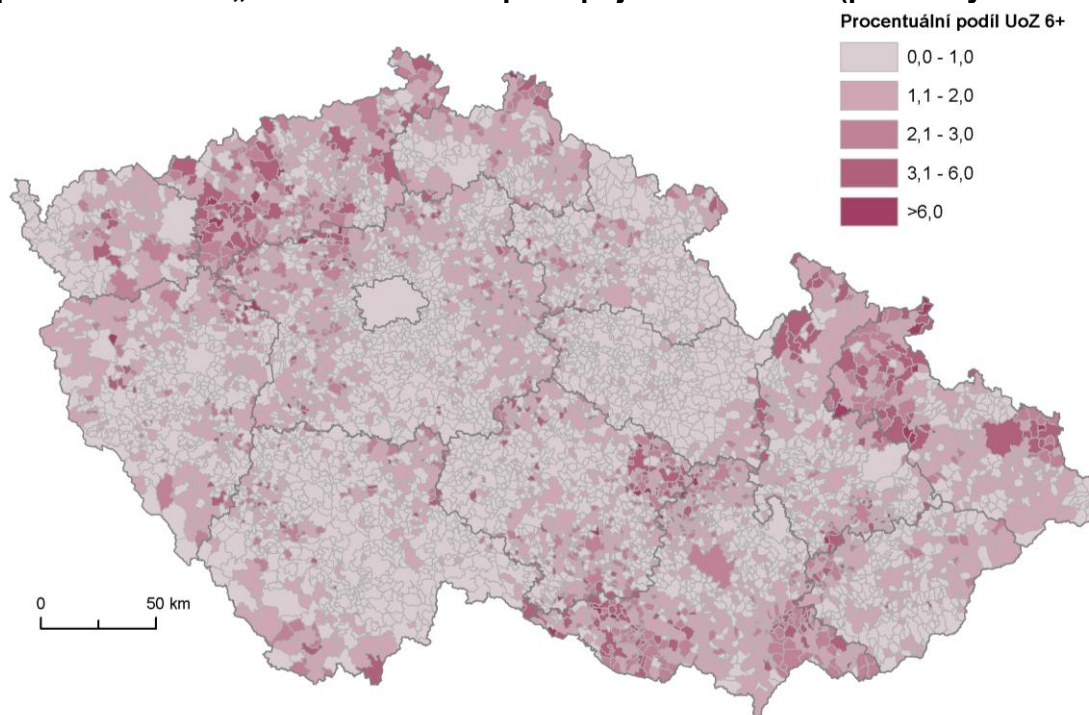
Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 13 – Dimenze „PnŽ“ – podíly a abs. počty v SO ORP (průměrný měsíc r. 2018)

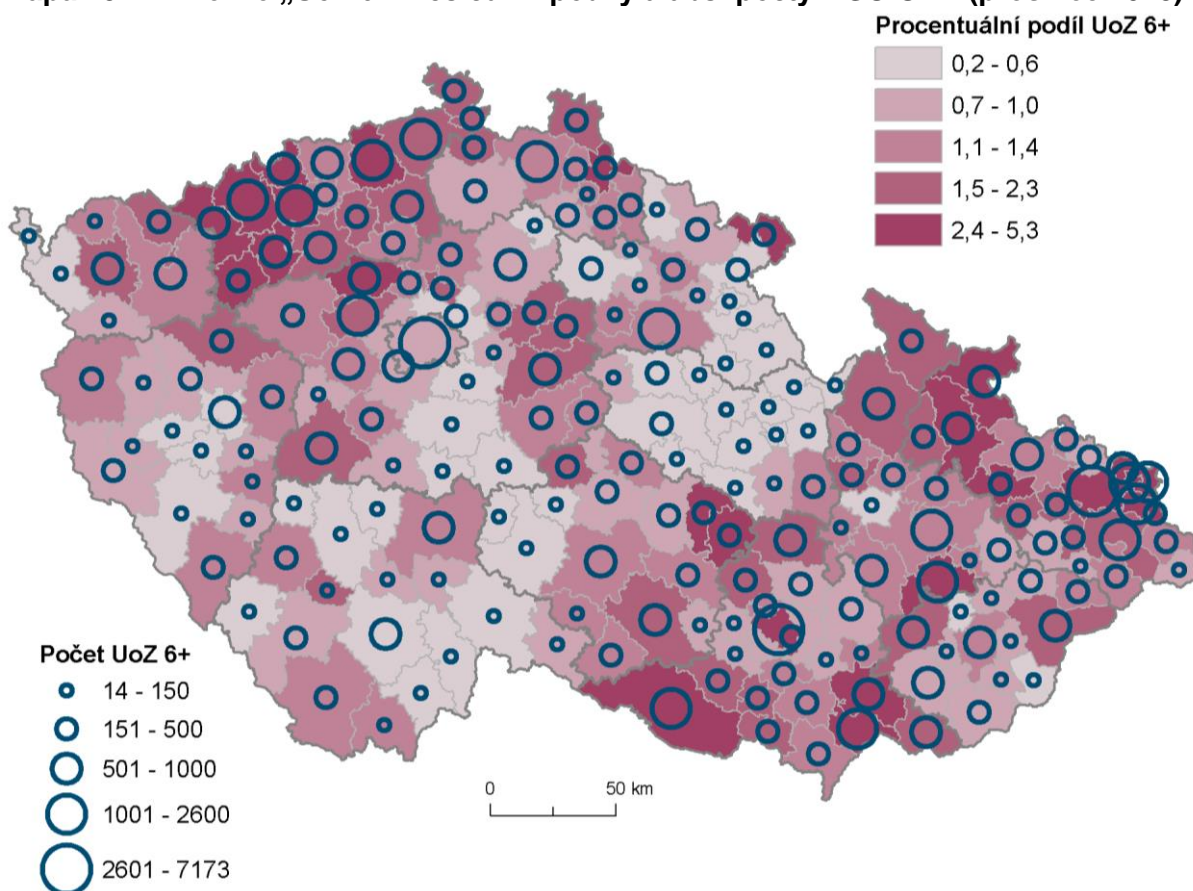
Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 14 – Dimenze „UoZ 6+ měsíců“ – podíl příjemců v obcích (průměrný měsíc 2018)

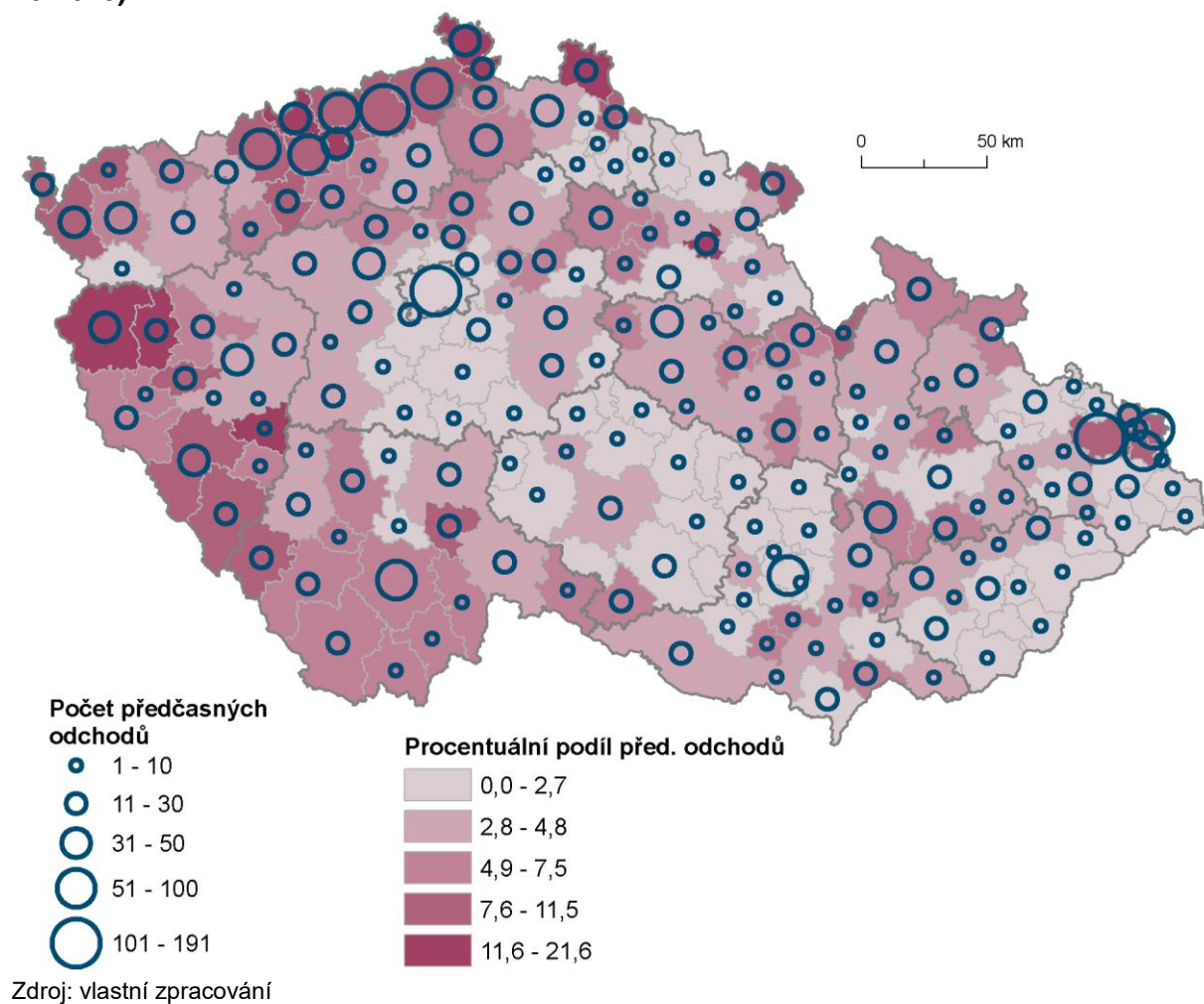
Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 15 – Dimenze „UoZ 6+ měsíců“ – podíly a abs. počty v SO ORP (prosinec 2018)

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 16 – Dimenze „předčasné odchody“ – podíly a abs. počty v SO ORP (školní r. 2017/18)

8 Bibliografie

Lang, P. & Matoušek, R. 2020. *Metodika pro posouzení sociálního vyloučení v území*. Dostupné z: [bude zveřejněno na webu Agentury pro sociální začleňování]

Ministerstvo zemědělství. Nedatováno. *Metodika pro standardizaci místních akčních skupin v programovém období 2014–2020*. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fprv2014%2Fopatreni%2Fleader%2F1481792777866%2F1481801034241.pdf

Růžička, M. & Toušek, L. 2014. Sociální exkluze: její prostorové formy a měnící se podoby. In J. Šubrt, et al., *Soudobá sociologie VI (Oblasti a specializace)* (s. 117–141). Praha: Karolinum.

Sirovátka, T., et al. 2013. *Indikátory strategie potlačování chudoby a sociálního vyloučení v České republice*. Brno: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí.

Sýkora, L., et al. 2015. *Metodika identifikace lokalit rezidenční segregace*. Dostupné z: https://migraceonline.cz/doc/metodika_identifikace_lokalit_segregace_dvoustrany.pdf

Trlifajová, L., et al. 2018. *Daně, dávky, exekuce – jak v současnosti funguje systém podpory a ochrany nízkopříjmových domácností*. Dostupné z: <https://www.pracevobci.cz/upload/studies/5/SPOT-Dane-davky-exekuce.pdf>

Úřad vlády ČR. 2016. *Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016–2020*. Dostupné z: https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/strategie_boje-proti-socialnimu-vyloucen-2016-2020.pdf